

Riksdagens protokoll

1994/95:71

Fredagen den 10 mars

Kl. 9.00 – 9.24

Protokoll
1994/95:71

1 § Svar på interpellation 1994/95:62 om kontroll av taxiverksamheten

Svar på interpellation

Anf. 1 Kommunikationsminister INES UUSMANN (s)

Herr talman! Tillsynen över den yrkesmässiga trafiken behöver skärpas. Viktiga steg i den riktningen har redan tagits. Genom det från den 1 januari införda kravet på taxiförarlegitimation har många olämpliga taxiförare försvunnit från näringen. Av 35 000 ansökningar om taxiförarlegitimation har drygt 6 000 avslagits, varav 650 för bristande laglydnad och 5 500 för bristande yrkeskunnande. Länsrätterna har i vissa fall ändrat på länsstyrelsens beslut om att vägra taxiförarlegitimation för kriminellt belastade taxiförare. För närvarande har länsstyrelsen inte rätt att överklaga länsrättens dom. Som jag nämnde redan vid den allmänna frågestunden den 7 februari har emellertid en utredning på mitt initiativ lagt fram ett förslag om att länsstyrelsen skall ges rätt att överklaga länsrättens dom i fråga om bl.a. taxiförarlegitimation. Förslaget är för närvarande under remissbehandling, och regeringens avsikt är att snarast möjligt lämna förslag till riksdagen i denna fråga.

Regeringen har dessutom beslutat om obligatorisk plombering av taxametrar och även gett Vägverket i uppdrag att göra taxametrarna säkrare för att bl.a. underlätta skattekontroll och kontroll av att regler om kör- och vilotider efterlevs. Rikspolisstyrelsen och Vägverket lägger inom kort fram ett handlingsprogram för övervakningen av den yrkesmässiga trafiken. Däri ingår bl.a. ett program för utbildning av polisen i yrkestrafikfrågor, i syfte att i samverkan med länsstyrelserna effektivisera övervakningen. Den sittande Yrkestrafikutredningen överväger bl.a. vilka sanktioner vid överträdelse av bestämmelser som kan anses behövliga för att undanröja missförhållanden inom yrkestrafiken. Jag för min del välkomnar alla sådana förslag.

Anf. 2 STEN ANDERSSON (m)

Herr talman! Fru statsråd! Jag tackar för svaret.

Vi kan konstatera att det framför allt i storstäderna – Göteborg, Stockholm och Malmö – råder kaos inom taxinäringen. I praktiken är det en omöjlig situation för de taxiföretag som försöker bedriva en seriös verksamhet. I Malmö kan jag bevitna att man kan åka runt hela kommunen för strax över 30 kr. När man vet hur mycket en taxi behö

ver få in per pass för att det skall gå runt förstår man att det här inte går lagligt till. Det finns alltså en avancerad form av kriminell verksamhet.

Herr talman! Jag är också medveten om att de åtgärder som vi nu försöker åstadkomma för att lösa problemen i storstäderna skapar problem på landsorten. Där förstår man inte de nya bestämmelserna eftersom de inte behövs. I vissa fall har de bevisligen åstadkommit en försämrad service på landsorten.

Tyvärr känner många i dag en otrygghet inför att färdas med taxi. Jag är väl medveten om att det är lätt att vara efterklok. Tänk om någon hade haft facit i hand, vilket självfallet inte var möjligt, i debatten den 5 maj i fjol i riksdagen. Tänk om denne någon hade nämnt att sådana här personer kommer att få sina överklagningsyrkanden bifallna! Då hade han eller hon förmodligen blivit utskrattad. Men så är fallet i dag.

Jag skall bara kort nämna några överklaganden, där man har fått bifall. En person har misshandlat sin hustru två gånger, misshandlat en annan man, begått olika trafikförseelser och fått sitt körkort återkallat. Den personen överklagade länsstyrelsens beslut, och yrkandet bifölls.

Det finns ett annat fall som nästan är litet för egendomligt att ta upp här. En person hade begått brott mot griftefriden. Jag skall inte frossa i detaljerna, men på ren svenska var detta en psykopat. Detta skedde 1993. Han grävde upp en grav för att åstadkomma en viss psykologisk förbättring. Han fick först nej av länsstyrelsen, men länsrätten sade ja. Jag skulle inte vilja att min gamla mamma, om hon hade levt, skulle åka taxi med en sådan person.

Det förslag som statsrådet har om att man skall ge länsstyrelsen rätt att överklaga länsrätternas domar hjälper inte. Det är ju fortfarande samma lagstiftning. Nu bara inkompetensförklarar statsrådet länsrätterna. Skall det vara en annan lagstiftning när man skall överklaga länsrätternas beslut? Det som behövs är nya regler.

Jag ber om ursäkt för en felaktig uppgift i min interpellation. Jag skrev att det cirkulerar ett rykte om att en person som hade begått en våldtäkt, dock icke i en bil, överklagade och fick behålla sitt förartillstånd. Det var dess bättre inte sant. Däremot har personer som har haft sexuellt umgänge med minderåriga barn vid flera tillfällen först fått nej, sedan överklagat och erhållit tillstånd att köra taxi.

Detta beror på att länsrätterna i dag behandlar dessa frågor som rena körkortsfrågor. Men det handlar ju inte om kompetensen att framföra en bil. Det handlar om kompetensen att inge passagerarna, unga och gamla, trygghet när de färdas med taxibilar.

Statsrådet säger att man skall verka för säkrare taxametrar. Det har vi gjort under många år. Dess bättre, eller dess värre, ligger alltid kriminella människor litet grand före oss. Det innebär att man fortfarande kan fuska. Framför allt är det billigt att fuska. Det är det viktiga. Den taxichaufför som fuskar med sin taxameter riskerar inte större böter eller högre straff. Det gör att många i praktiken struntar i lagstiftningen.

I Danmark finns det ett taxametersystem som fungerar bra. Vägverket vet att det fungerar bra men verkar inte vilja prova detsamma.

Är statsrådet beredd att i stället för att ändra överklagningsmetoden se till att lagstiftningen blir klarare? Vill hon medverka till hårdare

straff mot de taxiförare som i sitt yrke bedriver kriminell verksamhet? Är statsrådet beredd att ändra rutinerna avseende tömning av taxametrar? Det är en viktig fråga. I det fallet finns det nämligen i dag ett mycket stort problem.

Tack!

Anf. 3 Kommunikationsminister INES UUSMANN (s)

Herr talman! På ett område tror jag att Sten Andersson och jag kan vara överens, och det handlar om att det är viktigt att man skall vara trygg som kund när man åker taxi. Man är ju ganska utlämnad till den person som kör taxin. Jag hävdar att det här är någonting som vi strävsamt har arbetat politiskt med de senaste åren.

Jag skulle vilja fråga Sten Andersson, som satt i trafikutskottet och företrädde den politiska majoriteten och regeringspartierna 1991-1992, då vi från socialdemokratiskt håll började diskutera hur man skulle strama upp lagstiftningen efter avregleringen och i riksdagen ställde krav på en snabb handläggning, vad det var som gjorde att Sten Andersson och de partier som då hade regeringsmakten inte ville ta några sådana initiativ. Det var ett väldigt stort motstånd vid det tillfället.

Nu är jag glad att det gick att få med de dåvarande regeringspartier-
na på en bättre hantering. Jag har själv under de månader som jag har haft ansvaret för detta område fortsatt att ihärdigt jobba med de här förändringarna.

Jag skall ta upp ett par saker när det gäller det arbete som pågår nu.

Yrkestrafikutredningen, som tillsattes i höstas, arbetar under det här året och kommer att redovisa sina förslag senast i december, men man kommer också att lämna delförslag under våren. Utredningen skall göra en allmän översyn av lagstiftningen och en utvärdering av det som vi bl.a. har läst om i tidningar under de senaste månaderna. Jag tycker att man skall vara litet försiktig när man läser tidningsartiklar, och man bör ta reda på litet mera.

En sak som vi har gått igenom är just möjligheten för länsstyrelsen att överklaga. Det är någonting som kan åstadkommas raskt, och det skall också göras. Men sedan kommer alltså en utvärdering av hela lagstiftningen. Det är naturligtvis inte lagstiftningens mening att man skall rida på smala undantag i lagstiftningen, utan meningen är självfallet att vi skall åka tryggt och känna att den som kör bilen har en oförvitlig vandel.

En annan sak som jag vill påpeka handlar om taxametrar. Vägverket kommer med nya föreskrifter, och det pågår också en ordentlig utvärdering av de system som finns på taxametersidan. Jag kan inte bedöma om just det danska systemet eller den danska produkten är den absolut bästa, men jag vet att man tittar på flera varianter.

Jag tycker att det är bra att vi har en öppen debatt om det här, men det vore förfärligt att säga att det i dag råder kaos. Då vänder jag mig emot "i dag". Kaoset kan finnas på vissa ställen, men det är av betydligt mindre omfattning i dag än det var för ett par år sedan.

Prot. 1994/95:71

10 mars

Svar på interpellation

Anf. 4 STEN ANDERSSON (m)

Herr talman! Jag vet inte om det är kaos, men jag har läst intervjuer med t.ex. de poliser i Malmö som sköter översynen på fältet vad gäller taxiverksamheten. De påstår – rätt eller fel, men det är deras klara ord i tidningarna – att det fortfarande råder kaos. De anser att deras situation är närmast hopplös vad gäller möjligheterna att förbättra förhållandena.

Statsrådet säger att poliserna skall få utbildning för att kunna bli effektivare på det här området. Det är väl bra, men hur blir det till sist i praktiken? Kan man misstänka att polisen kommer att prioritera den här verksamheten, mot bakgrund av den enorma arbetsbörda som poliserna har i all annan verksamhet?

Statsrådet och jag är överens om att det skall vara tryggt att åka taxi. Det finns ingen anledning att ta upp det.

Det var en litet onödig släng när statsrådet Uusmann talade om 1991-1992. Jag har här utskottsbetänkandet från 1995, och de reservationer som Ines Uusmann då skrev under var väl litet tama. Det är bara att läsa innantill i betänkandet. Ni var inte pådrivande när det gällde effektivisering och åtstramning.

Det var nästan en oförsämdhet när statsrådet sade att man skulle ta reda på mera. Jag har faktiskt under flera månader försökt att ta reda på mera och sätta mig in i den här problematiken.

Jag begriper fortfarande inte vad det skulle vara för underverk att länsstyrelserna plötsligt kan överklaga. Statsrådet måste hålla med om att det i grunden fortfarande är samma lagstiftning. Eller menar statsrådet att länsrätterna runt om i Sverige, som trots allt består av heltidsanställda jurister och erfarna nämndemän, inte kan tolka lagen? Det måste vara den slutsats man kan dra av statsrådets svar.

Till sist vill jag åter nämna att man i Danmark har ett system som bevisligen fungerar. Jag vill påstå att varken taxiägare eller chaufförer är direkt nöjda, därför att de lär enligt uppgift inte kunna fuska bort en enda krona. I och med det borde det vara ett system som vi kan pröva i Sverige på ett betydligt bättre sätt än vad vi bevisligen har gjort hitintills.

Anf. 5 Kommunikationsminister INES UUSMANN (s)

Herr talman! Det är uppenbart att det är någon av oss som det är litet svårt att förstå – det kanske är jag. Jag sade faktiskt att Yrkestrafikutredningen har flera uppgifter. En av de uppgifter som den har fått på senare tid är att lägga fram ett förslag om möjlighet att överklaga länsrättens dom beträffande taxiförarlegitimation.

Vad är det då för vits med detta? Det kanske man behöver fundera över. Jo, det svenska rättsväsendet fungerar så, att när vi får ett antal prejudikat där fall har prövats i högre rätt betyder det också att rättspraxis förändras. Det är därför som det är viktigt att den nya ordningen kan träda i kraft redan den 1 juli. Jag förutsätter att också Sten Andersson röstar för denna förändring när ärendet kommer till kammaren. Det är det ena.

Det andra är – jag skall vara väldigt tydlig – att det i Yrkestrafikutredningens uppdrag också ingår att göra en översyn av lagstiftningen

och lägga fram förslag till en sammanhållen författningsstruktur på det här området. Det innebär att vi kommer att föreslå förändringar i lagstiftningen om det behövs. Men vi skall inte göra det mot bakgrund av ett antal tidningsartiklar, utan efter en seriös utvärdering.

Det är detta som Valter Nilsson och hans utredare håller på med just nu. Poliser, åklagare och andra – från Malmö eller andra delar av landet – är mycket värdefulla som resurspersoner, och de kan komma till Valter Nilsson och hans utredning eller till oss på departementet, så skall vi ta till oss de erfarenheter som de har.

Anf. 6 STEN ANDERSSON (m)

Herr talman! Jag begriper väl att vi inte skall basera svensk lagstiftning eller svenskt regelverk enbart på tidningsartiklar, men det kan ibland vara så – det inträffar rätt ofta – att det som står i pressen trots allt är sant. Om man inte tror på det, förutsätter jag ändå att kommunikationen mellan länsstyrelserna i Sverige och statsrådets departement fungerar i så måtto att man sänder in exempel på de överklaganden som bifallits. Det kan inte vara någon sensation. Det är alltså skrivet på vitt papper, på klar svenska, för vilka personer som överklaganden har bifallits.

Om vi hade vetat detta tidigare, statsrådet Uusmann, är jag övertygad om att vi inte hade drivit igenom den proposition och det betänkande som vi beslutade om i maj i fjol. Ingen av oss trodde väl att sådana här människor, som i dag bevisligen får köra taxi, skulle få lov att göra det.

Jag vet inte hur man skall lösa detta. Ett rätt sätt, som dess värre är omöjligt att genomföra, är att sätta en lapp på taxibilen för de chaufförer som har överklagat besluten gällande vad de tidigare sysslat med. Jag förstår att det skulle vara att gå mycket långt. Men det måste kännas otryggt för människor som vill färdas tryggt med taxi att veta att det kan finnas chaufförer som enligt min och många andras uppfattning icke borde få lov att framföra en taxibil i yrkesmässig trafik.

Jag noterade också att statsrådet gjorde åtminstone en halv reträtt när det gällde referatet från 1991-1992. Jag har bevisligen i min hand ett betänkande från 1995, där statsrådet medverkade i reservationer som inte tillhörde de mest eldfängda utan som var ganska tama.

Oavsett detta, herr talman, skall vi inte göra partipolitik av detta. Det viktigaste är att vi kommer fram till en gemensam syn på hur taxi skall fungera och ser till att myndigheterna får möjligheter att ta bort de taxiförare som bevisligen är olämpliga.

Jag förstår fortfarande inte den stora poängen med möjligheten att överklaga. Det är trots allt samma lagstiftning som finns i botten, och den vill statsrådet tydligen inte ändra.

Anf. 7 Kommunikationsminister INES UUSMANN (s)

Herr talman! Jag vill som avslutning här i kammaren bara kommentera det Sten Andersson sade om betänkandet och vem som sagt vad. Under 1995 har jag inte skrivit under något betänkande. Jag har inte haft rätt att göra det, eftersom jag inte suttit i trafikutskottet i år utan

varit statsråd. Jag diskuterade vad som hände i kammaren 1991-1992, när vi socialdemokrater från trafikutskottet drev den här frågan. Regeringspartierna påstod att de på ett helt annat sätt var pragmatiska, genom att säga att vi skulle vänta och se. Vi insåg att man inte kunde göra det.

Kommunikationen mellan länsstyrelserna och Kommunikationsdepartementet fungerar utmärkt, liksom kommunikationen mellan länsstyrelserna och Valter Nilssons utredning. De känner mycket väl till de fall som har varit uppe, och det är det som är orsaken till att de har utrett frågan väldigt snabbt, för att få en ändring till stånd vad gäller rättspraxis.

Jag tycker att Sten Andersson slår in öppna dörrar när han hävdar att vi inte gör någonting. Det är precis det som vi gör. Översynen av lagstiftningen kommer att innebära att man rättar till de brister som har funnits i den lagstiftningen – som vi i och för sig var överens om över partigränserna för ungefär ett år sedan. Det är litet lustigt, om jag får uttrycka mig så, att det nu finns de som står här och säger att vi måste ändra lagstiftningen, när det pågår ett arbete med detta. Det är inte på det sättet att vi ad hoc-lagstiftar i vårt land.

Överläggningen var härmed avslutad.

2 § Hänvisning av ärenden till utskott

Föredrogs och hänvisades

Motioner

1994/95:So25 – So28 till socialutskottet

1994/95:Ub15 – Ub30 till utbildningsutskottet

3 § Bordläggning

Anmäldes och bordlades

Konstitutionsutskottets betänkande

1994/95:KU44 Frågor om riksdagsledamöternas ekonomiska intressen m.m.

Utrikesutskottets betänkanden

1994/95:UU12 Reformering av övervakningssystemet enligt Europakonventionen

1994/95:UU13 Tilläggsbudget till statsbudget för budgetåret 1994/95

1994/95:UU14 Vissa anslag m.m. inom Utrikesdepartementets område

4 § Anmälan om interpellationer

Prot. 1994/95:71
10 mars

Anmälades att följande interpellationer framställdes

den 9 mars

1994/95:74 av *Ulla-Britt Hagström* (kds) till arbetsmarknadsministern om gymnasieval och arbetsmarknaden

1994/95:75 av *Ulla-Britt Hagström* (kds) till kommunikationsministern om väg E 20

Interpellationerna redovisas i bilaga som fogas till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 14 mars.

5 § Anmälan om frågor

Anmälades att följande frågor framställdes

den 10 mars

1994/95:347 av *Ingbritt Irhammar* (c) till justitieministern om åtgärder mot snatterier

1994/95:348 av *Ingrid Näslund* (kds) till socialministern om tillsynen över laboratorier för medicinska analyser

1994/95:349 av *Stig Bertilsson* (m) till kommunikationsministern om godstrafiken på järnväg

1994/95:350 av *Kjell Ericsson* (c) till kommunikationsministern om godstrafiken på Bergslagsbanan

1994/95:351 av *Ulla Hoffmann* (v) till arbetsmarknadsministern om den föreslagna myndighetsorganisationen inom arbetslivsområdet

1994/95:352 av *Erling Bager* (fp) till finansministern om fritidsbåtar och lagen om energiskatt

1994/95:353 av *Eva Björne* (m) till kommunikationsministern om åtgärder mot skändning av Estoniakatastrofens offer

1994/95:354 av *Mikael Odenberg* (m) till statsrådet Jörgen Andersson om elmarknadsreformen

Frågorna redovisas i bilaga som fogas till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 14 mars.

6 § Kammarkens årsredovisning kl. 9.24.

Prot. 1994/95:71
10 mars

Förhandlingarna leddes av förste vice talmannen.

Vid protokollet

LISBETH HANSING ENGSTRÖM

/Barbro Nordström

1 § Svar på interpellation 1994/95:62 om kontroll av taxi-verksamheten	1
Anf. 1 Kommunikationsminister INES UUSMANN (s).....	1
Anf. 2 STEN ANDERSSON (m)	1
Anf. 3 Kommunikationsminister INES UUSMANN (s).....	3
Anf. 4 STEN ANDERSSON (m)	4
Anf. 5 Kommunikationsminister INES UUSMANN (s).....	4
Anf. 6 STEN ANDERSSON (m)	5
Anf. 7 Kommunikationsminister INES UUSMANN (s).....	5
2 § Hänvisning av ärenden till utskott	6
3 § Bordläggning.....	6
4 § Anmälan om interpellationer.....	7
1994/95:74 av Ulla-Britt Hagström (kds) till arbetsmarknadsministern om gymnasieval och arbetsmarknaden	7
1994/95:75 av Ulla-Britt Hagström (kds) till kommunikationsministern om väg E 20.....	7
5 § Anmälan om frågor	7
1994/95:347 av Ingbritt Irhammar (c) till justitieministern om åtgärder mot snatterier.....	7
1994/95:348 av Ingrid Näslund (kds) till socialministern om tillsynen över laboratorier för medicinska analyser.....	7
1994/95:349 av Stig Bertilsson (m) till kommunikationsministern om godstrafiken på järnväg	7
1994/95:350 av Kjell Ericsson (c) till kommunikationsministern om godstrafiken på Bergslagsbanan	7
1994/95:351 av Ulla Hoffmann (v) till arbetsmarknadsministern om den föreslagna myndighetsorganisationen inom arbetslivsområdet.....	7
1994/95:352 av Erling Bager (fp) till finansministern om fritidsbåtar och lagen om energiskatt.....	7
1994/95:353 av Eva Björne (m) till kommunikationsministern om åtgärder mot skändning av Estoniakatastrofens offer	7
1994/95:354 av Mikael Odenberg (m) till statsrådet Jörgen Andersson om elmarknadsreformen	7
6 § Kammarén åtskildes kl. 9.24.....	7

